

Gazeta Ardeleană

ZIAR COTIDIAN NAȚIONAL INDEPENDENT.

Redacția și administrația: Bul. Regina Maria 21. — Abonamentul pe 1 an L. 200, pe 1/2 de an L. 100, pe 3 luni L. 60

Lămuririle "d-lui Maniu."

Astfel, după cum era de prevăzut declaratiile vinovate și nesocotite de la Alba Iulia facute cu privire la alipirea Ardealului, au produs în întreaga țară o leosebită indignare și o surpriză dureoasă și aceasta cu atât mai mult cu cat suvintele culabile au ieșit din gura unor bămeni cărora am fi putut, până acum să le atribuim calitatea de a se bucura în intregime de simțul responsabilităței și de a cunoaște importanța decisivă a evenimentelor.

Protestări au fost formulate de preșindeni; comentarii din ce în ce mai devaloribile au avut loc relativ la patriotismul oratorilor de la Alba Iulia, iar în cele din urmă indignarea colectivă a națiunii a cerut să fie trași la răspundere ceia cari încearcă prin mijloace vinovate să distrugă aceea ce s'a făcut până acum și să opreasca în drumul realizării ei, măreața operă a solidarităței naționale Ardealul iubitor de țară, în întregimea lui și credincios visului său, de otdeauna, de împlinire a idealului național, Ardealul în întregime sincer și românesc, a protestat prin masele sale de tăuți contra actului urât și nepatriotic, al cărora din aceia cari au pretenția să-iervească drept conducători.

Această protestare unanimă a maselor ardeleniști contra cuvintelor nesocotide ale cărora, nu a rămas și nu putea rămaie fără de nici un efect, mai ales că presa și opinia publică a vechiului regat ori căt este ea de conciliantă și de îngăduitoare în asemenea imprejurări, sărșise prin a se revolta, la rândul ei și se simți jicnită în fața aceluia dușmanosod de a proceda.

Atunci, pentru a se repara greșeala de la Alba Iulia și pentru a se îndepărta atmosfera imposibilă ce își creaseră aceiai spuseseră că Ardealul a fost adus, București, pe tipsie, de către politicieni, Iuliu Maniu, a făcut o serie de declarații, unui ziar strzin din Timișoara, cănd să îndrepte situația, prezentând lucrurile sub o nouă înțelegere.

D. Iuliu Maniu, în îndeplinirea dificiliei și ingratei sale sarcini, a căutat mai slabi pentru a se apăra singuri să caute să arate că: ori sunt conștienți de ce au spus contra armatei și contra ideei de solidaritate națională și atunci își iau răspunderea vinei ce au săvârșit, ori sunt lipsiți de conștiință necesară și atunci se impune nevoie să se ducă să caute în nota particulară un repaoz indicat și necesar.

Aceasta este situația și nu este lucru imposibil ca declarațiile d-lui Maniu, relativ la cele spuse la Alba Iulia să fie un nou prilej de certuri și de discuționi, în rândurile conducătorilor partidului național român.

ideea unei administrații făcute numai de transilvăneni, cu excluderea elementelor vechiului regat.

Luăm act de aceste declarații făcute, de și tarziu, de președintele partidului național român, și constatăm încă odată că am avut dreptate atunci când am spus că, pentru a drege o vorbă aruncată copilărește și fără nici un rost, trebuie să sără întreaga presă, să se dea explicații peste explicații, dându-se totdeodată cu o recunoscută curtoazie, celui vinovat iluzia că opinia publică iartă actul săvârșit.

De sigur, este și acesta un mod de a îndrepta lucrurile. Totuși nu putem primi punerea lui în aplicare — devenită aproape o tradiție — fără o mare doză de nemulțumire, de oare ce este nespus de întristătorul procedeu acesta, de a salva pe cineva, scuzându-l în mod mai mult sau mai puțin deghizat, că, făcând anumite declarații nu s'a găsit în deplină conștiință a luerului ce îl facea.

In felul acesta, nu pot fi scuzați de căt copii, bătrâni și aceia cari nu au deplină facultatea înțelegerii cuvintelor și noțiunilor.

Aceea ce convinse însă copiilor și bătrânilor nu poate conveni unei persoane cu veleități, de conducători ai întregei națiuni. Ori căt de iertătoare ar fi țara ea nu poate ierta la infinit. Afară de aceasta acțiunea unei conține iertări este ofensătoare pentru cel iertat și din punctul acesta de vedere, dacă mai punem și ofensa cauzată de explicațiile ce se dau și de comentariile ce se fac pentru a se drege un act sau un cuvânt pesocotit, suntem ținuți să credem că autorii declarațiilor de la Alba Iulia, printre un rest de mândrie necesară, vor căuta să-și lămurească situația.

Această lămurire nu poate fi făcută de căt în sensul că cei socotiti ca prea slabii pentru a se apăra singuri să caute să arate că: ori sunt conștienți de ce au spus contra armatei și contra ideei de solidaritate națională și atunci își iau răspunderea vinei ce au săvârșit, ori sunt lipsiți de conștiință necesară și atunci se impune nevoie să se ducă să caute în nota particulară un repaoz indicat și necesar.

Aceasta este situația și nu este lucru imposibil ca declarațiile d-lui Maniu, relativ la cele spuse la Alba Iulia să fie un nou prilej de certuri și de discuționi, în rândurile conducătorilor partidului național român.

D. ministru Argetoianu la Arad.

D. ministru de interne Argetoianu, care se află în concediu la Viena se va întoarce în țară mâine Luni 3 Oct. d. ministru de interne, în baza frumoaselor impresiuni ce a păstrat cu prilejul ultimei sale vizite în Arad, și-a manifestat dorința de a se opri la intrarea sa în țară, aici, pentru a vedea pe prietenii săi politici și pentru a se putea informa încă odată, personal, de nevoile populaționei și de acele a orașului și județului.

Față cu această probă de dragoste și de interes manifestată de d. ministru de interne către orașul și județul Arad, autoritățile și fruntașii populaționei arădane au hotărât să facă d-lui ministru o călduroasă și entuziasmată primire.

In acest scop au fost invitați reprezentanții autorităților și cetățenii pentru a primi la gară pe d. ministru Argetoianu care sosește cu trenul de 5 și jum. d. p.

Dela gară, d. ministru de interne va descinde la prefectura orașului și județului unde se va întreține cu reprezentanții autorităților, și cu amicii săi politici și cu toate persoanele care vor avea să comunice ceea ceva relativ la nevoile de ordin general.

La orele 8 a fost organizat un banchet la Crucea Albă la care au fost invitați un însemnat număr de persoane din oraș.

D. ministru va părăsi Aradul a două zi de dimineață ducându-se la București.

Memoriul Podgorenilor din vechiul regat.

București. — O delegație a podgorenilor din vechiul regat s'a prezentat d-lui ministru Garoflid cu un memoriu cerând următoarele avantajii în interesul general al viticultorilor: suprimarea garanției de 40 mii lei, cerută de direcția C. F. R. per vagon vin destinat exportului; suprimarea garanției de 2 lei la decalitru vin pentru export; regularea introducerii vinurilor din Ardeal în vechiul regat pentru a se pune capăt fraudelor ce se fac în vechiul regat prin schimbul de etichete; scoaterea vinului de sub regimul prețurilor maximale; în comisiile cari vor fi chemate să stabilească valoarea locativă a proprietății viticole în legătură cu nouile legi financiare, să facă parte și un viticoltor ca fiind specialist în chestiune.

D. ministru Garoflid a găsit juste cererile podgorenilor și a și făcut intervențiilor succese la autoritățile în drept.

Desființarea frontierelor vamale între Estonia și Curlanda.

(Prin fir special)

Riga. — Estonia și Curlanda au îscălit tratatul despre desființarea frontierelor vamale între aceste țări. În ceea ce privește frontierul său cu Lituania și Finlanda, s-a stabilit o rezoluție pentru înălțarea concurenței daunătoarei. În ceea ce privește frontierul vamal cu Letonia, s-a hotărât unificarea lor. Estonia și Curlanda s-au obligat reciproc să nu încheie separat tratat cu un alt stat în privința transitului. Afară de aceasta s-a ajuns la înțelegerea și cu Lituania și Finlanda pentru unificarea exportului de mărfurile mai importante ca lemn și cănepă.

Discursul lui Simons la Essen.

(Prin fir special)

Coblenz. — Simons fost ministru de externe al Germaniei a declarat într-un discurs ținut la Essen că industria franceză și germană trebuie să formeze un fel de carte. Dacă Anglia nu privește cu ochi buni o asemenea înțelegere se va putea trece peste ea. Singura soluție posibilă a dificultăților economice de preluindeni ar fi întrunirea unei conferințe internaționale care să rezolve problemele schimbului și ale materiilor prime.

Dacă Germania nu va putea concura cu chip eficace decât dacă își păstrează brațul stâng Silezia de sus.

Congresul inginerilor la Iași.

In zilele de 9, 10, 11 și 12 Octombrie a. c. se va ține la Iași primul congres al inginerilor din întreg cuprinsul țării, la care se vor expune și desbatute cele mai importante chestiuni pentru viitorul economic al țării.

Inițiativa e de la Asociația generală a inginerilor din România (A. G. I. R.)

Chestiunile care au fost studiate și discutate comisii ale (A. G. I. R. și care vor fi prezentate și desbatute la congresul dela Iași:

Chestiunea transporturilor; lucrările publice; mărirea producției industriale; problema energiei; legislația muncii și chestiuni sociale; învățământul tehnic și diferite grade.

Avându-se în vedere dificultățile de găzduire la Iași, domnii ingineri, care doresc să participe la acest congres, sunt rugați să înscrie, cel mai târziu până la 1 Octombrie a. c. la secretariatul general (A. G. I. R.) (București str Episcopiei 2) pentru a se putea lua din vreme măsurile necesare Legitimățile de călătorie pe c. f. r. cu reducere de 75 la sută se vor trimite tuturor acelora, care se vor anunța în termen.

Știri din județ.

Sânmartin. — În noaptea de 24—25 Sept. s'a furat de la locuitorul Engelsdorfer trei perechi hamuri, 20 kg. clisă, de necunoscuți care sunt urmăriți.

Pecica. — În noaptea de 27—28 Septembrie ora 24, trei indivizi suarăți au întrat în cancelaria din pusta lui Mada și din hotarul comunei Vrăști și forțând pe administrator să le deschidă cassa de bani, au furat suma de 34704 Lei. Se fac cercetări.

Târnova. — În noaptea de 25 Sept. 1921 s'a furat de la văduva Males Mihai o cantitate de 2650 kg. ovăs. Autorii au fost descoperiți de jandarmi, care sunt Berbeș Irimeie și Babici Nicolae din comuna Hodoș care au și fost înaintați Judecătoriei de Ocol Ineu împreună cu acțele.

Radna. — În noaptea de 25—26 Sept. a. c. s'a furat de la femeia Maria Ardelean din comuna Pauliș, mai multe efecte precum și bani de argint și aur în valoare de 9000 lei, săptauitorii sunt urmăriți.

Otopeni. — În noaptea de 24—25 Sept. s'a furat de la locuitorul Chertes din comuna Fakert, 30 kg. slăină și de la locuitorul Matea Ioan din comuna Șimand una pereche de hamuri.

Ineu. — În noaptea de 27 Sept. a. c. clăie de paie a locuitorului Hanea Gheorghe din comuna Sicula, iar alta de la locuitorul Cenean Iob tot din aceeași comună.

Vinurile podgoriei Aradului.

Acum în ajunul culesului viilor se pune întrebarea ce ar trebui să facă proprietarii mici și mari de vii ca să nu suferă interesele lor.

În rândul primăriilor atenționarea proprietarilor că trebuie să aibă în vedere că e dăunător să se culeagă viile până nu sunt strugurii deplin copți!

Anul trecut s-au cules viile în multe locuri prea de timpuriu, se înțelege de sine, că să aibă vin slab.

Am avut trista observare că vinurile din Jos de 10 grade Maligand nimenea nu le-a cumpărat, numai acele de la 10 grade în sus s-au putut vinde. De ce? Pentru că un vin slab, fără buchet nu are nicio cale de trecere.

Se știe că vinurile din podgoria Aradului au renume foarte bun în Europa întreagă. Francezii, care sunt viticultori de rangul prim și au teritorii immense de vii, — își procurau vinul de Măderat, de Minis, nemții duceau cu preferință vinurile din Mocrea și Sebiș, ca să le pună sub eticheta de "vinurile Ronului"; Austria, Bohemia și Rusia aveau nevoie de vinurile noastre.

Se știe că în trecut aproape tot vinul dela Podgorii se vindea, de abia ne rămânea pentru trebuințele noastre o cantitate foarte mică.

Din podgoria noastră se exportă anual vin în valoare de aproape 150 milioane lei.

Și uită! vinul din anul trecut încă nu e vândut.

Cauza este că vinurile sunt slabe, nu trece peste 10 grade Maligand. E drept că și împrejurarea, că granița către Ungaria e lăudată contribuie mult la stagnarea comerțului vinurilor.

Renumele vinurilor noastre nu e ștăvita să-l stricăm, ci cu toate puterile trebuie susținut; și aceasta numai astfel e posibil dacă livram vinuri bune.

Alt mare necaz în podgoria Aradului e că mulți țărani nici azi nu au vase în care să-și șezze vinurile până fierb.

Aceasta provine din nepăsarea și lăcomia de bani a țăraniului, care numai ar băga banul în bucurare, dar nu ar da altuia nimic. Fără săvestiri nu există economie. Țăraniul nostru, mai bucuros merge la evreul din sat să-și ofere vinul pentru orice preț, decât să-și cumpăre vase. Evreul și dă vas împrumut, cu obligația că mustul să îl aducă lui, el îl va plăti cu prețul «care va fi pe vremea culesului».

Țăraniul duce vasul, stoarce mustul și îl duce evreului. Ce preț primește pentru el? Acela care îl stabiliește evreul.

Alți țărani au vase destul de bune, dar n'au paciună, căci lor le trebuesc bani îndată, și ori săi vine vinul primului cumpărător, ori se duc la evreul din sat să-l ofere.

Imprejurarea, că țăraniii vin o cantitate considerabilă de vin, aceasta fixează prețul vinului, deoarece comerciantul nu e prost să cumpere scump, când poate cumpăra estiu și astfel comerciantul aşteptând cu vânzarea vinurilor cumpărate estiu dela țărani câștigă în câteva zile o avere frumoasă.

De aici ar trebui ca băncile românești și români cu avere care se pot ocupa cu comerțul vinului, să scoată pe țărani din ghicarele «lipitorilor». Chiar și pr prietarii unui deal ar putea cumpăra fiecare căte o cantitate cât de mică de vin dela țărani, astfel 100 de proprietari ar aduna vinul dela țărani și samsarii nu ar fi în stare să ajungă la el.

Mai există o modalitate și adecață aceea că pe țărani care nu are vas, să-l împrumute cu vase aceia care au în abundență sau să le dăm și loc în privința noastră, dacă nu au unde să fie vinul.

Tocmai acumă samsarii au și început să crească podgoria promînd un preț de râs pentru mustul din anul acesta.

Culesul din acest an lăsând strugurii să se coacă bine, va da o calitate superioră de vin, și vinul va fi căutat.

După o stagnare lungă, goana după vin a luat iar proporții. Fabrica de bere din Lipova cu un singur comerciant din Iași a făcut legătură să transporte acestuia 198 vagoane de vin și afară de aceasta legătură a mai încheiat angajamente

și în alte părți astfel că numai fabrica aceea transportă în teritoriul vechiului regat 30.000 hectolitre vin.

Comercianții din vechiul regat se interesează foarte mult de asemenea de vinurile noastre.

Muști comercianți și-au închiriat pivnițe în podgorie, iar pentru vinurile din grădinele Aradului promis 3.50—3.70 Lei. Totuși producătorii nu să vândut vin de oare ce au avut spese mari menținerea viei, și plus de dăriile ce au să pătească.

Comercianții și samsarii poartă cu ei contracte false, cu cari încearcă să inducă în eroare proprietarii arădeni-le cu contracte că au cumpărat vin vechi ou 3—4 Lei. Să nu-i credință.

În Cehoslovacia după cum scriu gazetele acolo, pentru mustul din anul acesta se plătesc cel puțin 9 coroane cehesti, care sumă pe la cursul leului de azi, face 11—12 lei.

Să se ție seamă de asemenea de cartelul cut de comercianții de vinuri.

Dacă ne vom lăsa seduși de cartelul comicanților vom ajunge acolo, că d'abia vom pașe spesele cultivării și dăriile, că în vremea speculației în câteva zile ar câștiga milioane.

Tit. Vuculescu
proprietar de

Un interviu al lui Goga.

D. Goga, a spus următoarele unui ziar capitală, relativ la unele atacuri îndreptate de partea sa contra d-sale.

Un lucru este cert, lecturile de bună puritate în chestiuni de simțire românească îmi vin în târziu. Examenul l-am dat fiecare atunci când era greu, și eu și adversarii mei.

Am râs cu multă postă deundăzi, când un rân preot dela țară, trecând pe la mine și amintindu-mi de atacurile ziarului «Patria», mi-a relatat o anecdotă dela 1848 despre o figură din satul un anume Ion Găuraru. Omul acesta și-a imobilizat numele prin această ciudată metaforă, pe faptul de a-și fi săpat o groapă la începutul lăcașilor din Ardeal pe vremea revoluției, într-o zi din care n'a mai ieșit decât la 1849 toamna după trecerea primejdiei să facă pe dervișul următor în chestiunea națională. Bătrânul preot avea consimțământul meu când mișca din cap cu de indulgență ironie: — Azi Ardealul nostru, de ministru, e plin de »Găurari».

— Atunci, e posibil că și în ceeace primă Universitatea pe care se spune că și-a făgăduit ungurilor, lucrurile au fost exagerate?

— Legenda »găurarilor«, domnul meu, îmi făgădui nici o universitate ungurilor. La Brăila, într-o convorbire pe care am avut-o cu un ziarist din Viena corespondent al ziarului »Jurnalul României«, după ce am arătat penibilele greșeli politice și săvârșesc astăzi la Budapesta, având o fatală percușie pe teritoriul nostru am arătat că și noi poate fi vorba de o Universitate maghiară Ardeal și că abia mai târziu, după ce elementele maghiare din țară și de paste graniță se vor pări în mod evident cu noua configurație stat să arate discuta ideea unei instituții de văzămant superior unguresc, care mai potrivă să arate în mijlocul Secuilor decât la Cluj. Acestea sunt cuvintele mele. Normele ce nu pot să răstiți nici un visor de protestare.

Dela congresul de istorie și arte din Paris.

Paris. — Congresul de istorie și arte care se ține la Paris a fost întrerupt pentru că parții să poată să viziteze cartierele orașului.

Sârbii au înconjurat Valona.

Nauen. — După o știre din Valona care concentrează puternice forțe împrejur de Sârbia cu intenție de a ocupa acest oraș.

Infrângerea grecească în Azia Mică.

Nauen. — Comunicarea unei părți nezinante din Smirna sosită la Londra, accentuează situația înfrângării grecești, capturarea a două zile grecești, precum și pierderile generale care urcă la 25.000 oameni.

Au SOSIT!

mai multe și diferite pălării originale de **PICHLER VELOUR și LODE** la prăvălie de mode bărbătească

SCHROD

INFORMATIUNI.

— Unele zile au anunțat demisia lui Popovici-Tașcă subsecretar de stat. Din sorginte autorizată se desminte formal că stirea demisiei dlui Popovici-Tașcă, ce amană o stire din domeniul fanteziei.

— La Ministerul de Finanțe s'a întocmit un cabilou de toate efectele de stat ale fostei moșii austro ungare și care se află în posesiunea unui român.

— Se anunță din Cluj, că desvelirea monumen-ului «Lupoacei» dăruit de excursioniști italieni la Cluj, s'a făcut în fața unei mărețe asis-tențe și în sunetul imnurilor italian și român exequat de muzici. În urmă trupele din Cluj au de-venit în fața oaspeților cari au rămas impresionați de frumoasa ținută a soldaților.

— Misiunea navală engleză a vizitat expoziția Capitală. Un banchet a fost oferit de ministrul de război în onoarea misiunii.

— Agenția «Havas» anunță din Helsingfors că guvernul sovietic a hotărât înființarea unei bănci de rusești.

— Potrivit unei stiri din Kristiania, Norvegia extinde fronturile sale după țarm la zece mile nautice.

— Congresul industrial și comercial german München a încheiat la 29 Septembrie ședințe sale.

— Oficiul tezaurului, al Statelor Unite a lăsat 4.150.000 dolari avans pentru finansarea porturilor de bumbac și tutun, spre Europa.

— O telegramă din Berna anunță decedarea Ferrer, expresedintele confederației elvețiene.

— Cununie. Domnisoara Augusta Rubenescu este ocașie centrală de fete și domnul Moisă Barov profesor de școală medie și-a serbat cununia în ziua de 1 Octombrie. Actul cununiei l-a celebrat P. S. Sa d. episcop Ioan Papp împreună cu Traian Vătian protopresbiter și Ioan Cioară, profesor referent consistorial.

— Azi Luni urmează a se prezenta la bioulul șefului locitorii din:

Circ. I : Episcopul Radu și str. Dezső.

Circ. II : Str. Corabiei.

Circ. III : Str. Oituz.

Circ. IV : Cei neprezentanți.

— La 10 Octombrie, Cehoslovacia va trimite România și Bulgaria un tren cu mostre. Trenul se va întoarce prin Polonia după două luni la Braga. Acest tren va avea 38 vagoane și va sta circa 2-3 zile în gările mai însemnate.

— Inspectorul central al Muncii d. P. Poceau a trimis ieri o adresă Primăriei în vederea întărirea oficiului public de plasare a muncitorilor. Înaintarea acestui birou vor inceta să mai funcționeze birourile de plasare particolare.

— Luni se va deschide la Administrația finanțiară un curs la care vor lua parte toți per- uratorii din județ pentru a li se da instrucțiunile decesare relativ la punerea în apicare a novei obiective de impozite. Cursul va fițea probabil 3 zile.

— La teatrul orășenesc se vor reprezenta în săptămâna aceasta următoarele piese:

Duminică, Matineu : Lebedă, seara Dansul cu bo (ab. A); Luni : Dansul cu noroc (ab. B); Miercuri : Dansul cu noroc (ab. C); Mercuri : Bohemia (ab. A), Joi : Offenbach (ab. B); Vineri : Floarea grăului (Noutate) premieră (ab. C); Sâmbătă : Aladár nu e asin (pentru copii); seara : Floarea grăului (ab. A); Duminică matineu : Omul vid, seara : Floarea grăului (ab. B).

— Cărucior pentru copii și scaune, de sport și voimiere, mare assortiment la magazinul Iuliu Săvulescu în Arad.

— Visitați magazinul V. Missir fii & Co S. A. complet pentru sezonul de toamnă, articole de și eșine.

— Adevărul și Dimineața se află de vânzare susiv la chioscurile agenției de publicații «Ketela colțurile Străzilor» Alexandri și Str. I. Manu.

TELEGRAAME.

(Prin fir special.)

Pentru regiunile devastate din Franță.

Paris. D. Loucheur, cu prilejul călătoriei sale în regiunile devastate din Vosgi a declarat, în cursul unei cuvântări că anul acesta 650 milioane au fost puse la dispozițunea sa pentru cei pagubiți de război.

Lafayette. — D. Loucheur, ministru regiunilor liberate a vizitat regiunile devastate din Meusa și Vosgi. În diverse localități ministru a conferit cu autoritățile locale precum și cu diferite delegații în a eastă călătorie. D. Loucheur și-a exprimat mulțumirea de a vedea opera de refacere pe cale de progres ca de exemplu în departamentul Vosgi.

Dela uniunea interaliată pentru invaziile de război.

Paris. — Uniunea interaliată pentru studierea chestiunilor privitoare pe invalidii de război a închis a cincea sa conferință ținută la Paris, prin un banchet sub președinția dlui Maginot ministru pensionilor.

Ridicarea sanctiunilor economice în Germania.

Horsea. — Ridicarea sanctiunilor economice din țările renane oare încep de mâine încolo, sunt salutate în unanimitate aci la noi. Ziarul «Times» expune că guvernul francez care a arătat multă sensibilitate în această chestiune este satisfăcut acum întrucât a notificat Germaniei că sanctiunile vor fi desființate.

Comentând natura satisfăcătoare a acestei, «Times» spune că prin aprobația principiului unui control preliminar asupra licențelor de către comisii interaliată, guvernul drului Wirth a asigurat finalizarea imediată a sanctiunilor cari stăjenesc comerțul german îritând opinia germană, iar cererile comerciale au profitat deasemenea. Acum când guvernul german a arătat intențione de bună credință prin plata primei rate a reparațiunilor, desființarea sanctiunilor va arăta poporului german că aliații sunt gata pentru restabilirea relațiunilor germane presupunând că Germania va îndeplini obligațiunile sale.

«Daily Chronicle» spune: Suntem foarte bucurosi de luarea acestei măsuri.

Belgienii cred că comerțul normal între țările și Germania poate fi reluat acum. Ceeace e mai important pentru întreagă Europa e că comerțul se va putea desfășura liber între țările și țările.

Nauen. — Astăzi 29 Septembrie s'a deliberat în comitetul reichstagului, pentru externe, tratatul de pace germano-american având ca rezultat, un complect acord, astfel că mâine va avea loc probabil ratificarea de către reichstag fără alte dezbateri.

Berlin. — Presa democratică a stângii exprimă satisfacția sa, referitor la ridicarea sanctiunilor economice. «Berliner Tageblatt» socotește aceasta ca un succes al politicii lui Wirth și ca un progres în drumul de restabilire al relațiunilor normale între Franța și Germania.

Liniște pe frontul din Asia Mică.

Atena. — (Comunicat oficial). Pe frontul Eskişehirului rare focuri de infanterie și artillerie. Pe restul frontului liniște.

Japonia la conferința dezarmării.

Washington. — Shidohara, ambasadorul japonez, Tekucanda, președintele camerei paizilor și și amiralul Kate vor reprezenta Japonia la conferința dezarmării.

O notă a Germaniei în chestia Sileziei de sus.

Geneva. — Consulul Germaniei a remis secretariului societății națiunilor o notă prin care se declară că marea majoritate a locuitorilor din Silezia de sus, cari au votat pentru Polonia, renunță azi la orice împărțire și cer menținerea Sileziei de sus la Germania.

Organizarea distribuției peștelui la fabricile de conserve.

București. — La ministerul domeniilor se fac lucrări pentru organizarea distribuției peștelui la fabricile de conserve de pește. Se va da o mare dezvoltare industriei conservării peștelui. Se știe că azi importăm mari cantități de asemenea conserve depășind suma totală de 120 milioane pe an.

Incerarea de evadare a comuniștilor.

Galați. — Comuniștii aflați în închisoarea militară a corpului 3 armată după ce au încercat să-și amelioreze regimul declarând greva foamei, au încercat să evadeze. Ei au început să apele un tunel subteran în direcția unui zid aflat în dosul închisorii spre linia ferată. Planul a fost însă repede descoperit de personalul închisoarei, care a paralizat încercarea evadării. Toți comuniștii au fost puși sub supraveghere.

Rusia cumpără alimente în Persia.

Berlin. — Rublele de argint, care se bat acum în Rusia sunt destinate pentru cumpărături de alimente în Persia și Mongolia.

Acețiunea de ajutorare americană în Rusia.

Berlin. — Americanii au înființat la Petrograd 20 bucătării unde se distribue zilnic 60.000 franzele pentru copii. Acețiunea de ajutorare americană se va întinde asupra întregului guvernământ.

Chestiunea evreiască în Polonia.

Varșovia. — Presa anunță, că ministrul justiției a prezentat în parlament un proiect de lege prin care se desfințează restricțiunea drepturilor populației evreiești.

Hotărîrea Consiliului suprem în chestia Albaniei.

Londra. — Daily Express anunță: Jugoslavia va fi invitată să și retragă trupele din Albania ale cărei frontiere au fost deja demarcate în 1913. Consiliul suprem va trece peste protestările Jugoslaviei și Greciei.

Ungaria trebuie să evacueze Burzenlandul.

Paris. — Briand a trimis delegatului ungar la conferința păcii o notă săcându-i cunoscut că ia act de comunicarea guvernului ungar prin care acesta socotește posibil stabilirea unui acord cu Austria.

Nota lui Briand adaugă că puterile mențin nota conferinței ambasadorilor pentru evacuarea în zece zile a comitatelor occidentale.

Paris. — Conferința ambasadorilor a hotărât să nu facă nici o obiecție la acordul austro-ungar dacă Austria acceptă condițiunea complectei evacuări a comitatelor occidentale în termenul fixat prin ultima notă a conferinței.

Incendiul magazinelor „Printemps” din Paris.

Paris. — Incendiul magazinelor «Printemps» a fost stins la ora 22. Imobilul a completat distruși. Pagubele suau de 80 milioane.

Red. responsabil: Laurențiu Luca.

CINEMATOGRafe.

Conacul celor 7 păcate dramă erotică chineză în 5 acte în „Apollo” în 30 Septembrie, 1 și 2 Octombrie. În piesa aceasta ai se vor prezenta escesele umorurilor chineze. Moravurile chinezilor în căsătorie și amor sunt de tot instructive — dar cumai adulții pot lua parte la reprezentării.

Ave Cesare dramă în 4 acte în „Urania” în 30 Septembrie și 1—2 Octombrie. Un print și adjutanțul său sunt exilați într'un castel. În apropiere dău de o fetiță pe care o iau în castel. Fata gheboasă se îndrăgostește de adjutanț, care însă din stîmă săță de stăpânul său print nu răspunde la amorul fetei deși o iubește și el. Printul ofind de acest amor ucide pe adjutanț. Acest păcat îl turbură mintea și își trăiește viața acum ca un nebun, jucându-se cu soldați de lemn.

MICA PUBLICITATE.

Se caută un piano, plătindu-se chirie lunată.

Banca Românească suc. Arad angajează dacătilografă. Ofertele se vor prezenta Direcției Băncii str. Horia No. 1. 359

Cumpăr aur și argint fiind precum și bijuterii cu prețurile cele mai mari Francisc Kertész orologier și bijuterier Arad, strada Moise Nicoară.

Teatrul APOLLO.

In 30. Sept. 1, 2, Oct.
Vineri Sâmbătă Duminecă
Numai pentru adulți.

Conacul celor șapte păcate.

Dramă interesantă chineză
în 5 acte de P. Rosenhayn.

Teatrul URANIA.

In 30. Sept. 1, 2, Oct.
Vineri Sâmbătă Duminecă

Film Corvin

Ave Cesare

Dramă în 4 acte

FRAȚII NEUMAN

Fabrică de spirit și de drojdie

Fabrica de făină — ARAD

Imprumuturi

acord mai ieftin posibil imediat. 250

Mijlocesc vânzări și cumpărări

DE CASE.

ALEXANDRU HERZOG

Comisionar de bancă, birou str. I. Bratianu 15.

Cele mai moderne haine

se lucră pentru prețuri convenabile în salonul de croitorie pentru haine de bărbați a lui

STEFAN COROBAN

Arad, str. Ioan Russu Sîrianu (Aulich L.) 238
și piața Catedralei în colț (Tököly-t. pal. Szántai.)

Rapiță din Banat, rapiță de urlău și rapiță selbatică precum și tot felul de alte sămânți uleioase cumpără

Industria de Ulei S.P.A.

în Arad, Bulev. Regele Ferdinand No. 22. Telefon 135. Adresa telegramelor: Industria de Ulei. Cerem oferte cu mostre. 142

Spre atenția proprietarilor de automobile

Au sosit gumuri de automobile, cele mai bune și renumite din lume, fabricația

GAZETA ARADULUI

În grădină de vară și localul modern aranjat

Cafenea și bufet Central

se servesc cele mai alese beuturi și mâncări. În fiecare seară mâncări proaspăt gătite și vinuri de Podgorii din via proprie. 169

Intrarea prin poarta hotelului „Central“

Depozit mare toate soiurile de

Colori Anilin, pentru vestimente, bumbac, lână și mai departe 308

Anilin liber de venin,

pentru liquere, candite și turări în calitate primă și cu prețul cel mai ieftin se capătă la

Adolf Kohn și Fiul Cereți nota de preț!

Primăvara Banățeană de vânzare pentru vopsele Timișoara, Fabrica, strada Dacilor 2

O cantitate mai mare de

PIELE, netedă și eu formă, unsoroasă, a sosit la 332

EUGEN KIRSCHNER, depozit de piele

Arad, Piața Plevnei 4. În față cu Sinagoga.

Cărbuni de piatră de încălzit prima calitate

Cărbune cernut, de lemn pentru călcat. Lemne mărunte de foc, uscate transportate la domiciliu cu preț ieftin de vânzare la

CAROL KNEFFEL și FIUL

Bulev. Regele Ferdinand 1. No. 2
(fest piața Boros Beni)

3 PRÂNZTOARE MODERNE

în valoare de 65 mii lei luate în atelierul Soc. de Patroaj în Arad se vor trage la sorți în favoarea asilului soc.

Câștigul I.: mobilier complet p. un prânzitor, lucrat din lemn de stejar afumat și brăzdat cu rădăcini de trandafir

Fiecare mobilier se compune din un bufet, un păharnic, ma-

de prânzitor și 6 foteluri de piele.

UN LOS LEI 20.

Tragerea va avea loc în ziua de 15 Octombrie 1921.

Losuri se află în următoarele magazine și tutungerii.

Ludovic Beregszászy, str. Eminescu, Leopold Bruckner, Bul. Reg. Maria 5., Vilhelm Scheibel, str. Eminescu, Ernesz Pick, Bul. Reg. Maria 17., Salon Augusta, str. Romanului (Palatul-Bohus), Frații Somló, str. Eminescu, Sigi-mund Keppich, Bul. Reg. Maria, I. Müller și Fiul, str. Bratianu Filiale, Emil Maidt, Bul. Reg. Maria, Stefania Mandl, Bul. Reg. Ferdinand 15., Iosif Vidor, Bul. Reg. Ferdinand 3., Văd. Leopold Hamerschlag, Iuliu Bauer, Bul. Reg., Maria, Iosif Schubert, Bul. Reg. Ferdinand 1., Birou de Anunțuri „Kelet“, str. Alexandru Mauriciu Klein junior, str. General Berthelot 1., Iosif Bodnar, str. Bratianu, Terezia Czermann, str. Bratianu, Biroul secretariatului Societății de Patronaj, str. George Popa, Atelierul de tâmplarie a Societății de Patronaj, str. Aranykéz, Institut consultativ medical a Societății de ocrotirea copiilor și a mamelor, str. Mocsonyi 4., Institutul maternității a Societății de ocrotirea mamelor din Arad, str. Marășesti 56., Atelierul de cusătorie a Societății de Patronaj.

„Michelin“ Se află la Pöhlm Piața Avram Iancu,